

Economia fàcil: entrevista al senyor Rocamora

Roger Simeon

Dues cadires senzilles, una tauleta baixa amb dos gots d'aigua i un cartell al darrera amb el nom del programa: "Economia fàcil"

Música.

[Entra el presentador, un home elegant, però informal: és un programa seriós, però desenfadat]

[EI PRESENTADOR camina cap a una de les dues cadires]

Presentador Benvinguts, una setmana més, a Economia Fàcil. En el darrer programa us vam presentar dos documentals que ens parlaven, clarament i de manera molt directa, sobre l'actual situació econòmica. Uns documentals que han generat molt d'interés i diàleg entre la nostra audiència, que ens ha fet arribar les seves opinions a la nostra pàgina de Facebook i al nostre compte de Twitter.

Molts missatges, com el d'en **[llegint els noms de la targeta]** Josep_Mas o l'AnnaSoler ens preguntaven si era veritat tot el que es deia en el documental. Si, efectivament, la present crisi econòmica començà tal i com s'indicava en els vídeos.

D'altres missatges, com el de **[mirant la targeta]** la JosefinaPérez, ens demanaven si podíem pujar els vídeos, o si més no, el seu enllaç, a la nostra pàgina web. Avui estem en condicions de dir-li a la **[mira el nom a la targeta]** JosefinaPérez i als molts altres espectadors interessats, que el nostre equip informàtic hi està treballant i ben aviat podrem posar els vídeos a la vostra disposició a www.economiafacil.tumblr.com.

Veient, doncs, la quantitat de missatges rebuts, l'interés mostrat pel tema i, sobretot, per les moltes preguntes i dubtes que ha provocat, hem cregut oportú convidar aquesta setmana al programa a una persona que ens pogués respondre totes les nostres qüestions. Un economista de prestigi internacional que ha acceptat molt amablement la nostra invitació.

[Alçant la veu, per mostrar que el convidat està a punt d'entrar] Aquesta nit, per aclarir-nos alguns dubtes sobre la realitat econòmica present, tenim entre nosaltres al senyor Emili Rocamora!

[Entra el Sr. Rocamora. De roba més informal que el presentador, de posat tranquil però segur. Camina fins al davant del presentador que li dóna la mà i li mostra la cadira on s'ha d'asseure]

Presentador **[Mentre el Sr. Rocamora s'acaba d'asseure i de situar-se]** Emili Rocamora, analista financer de transaccions i intercanvis econòmics multilaterals i multidireccionals de l'empresa de gestió de finances i transaccions i intercanvis econòmics multilaterals i multidireccionals POT. Benvingut, sr Rocamora.

Sr. Rocamora Moltes gràcies per convidar-me.

Presentador No li preguntaré per les seves tasques a l'empresa POT, perquè considero que el seu títol parla per ell mateix, però sí que m'agradaria que ens expliqués breument, quin va ser l'origen d'aquesta crisi que estem visquent.

Sr. Rocamora Bé, doncs per entendre el moment actual, convé que anem uns quants anys enrere. En el punt que la Reserva Federal dels Estats Units...

Presentador Perdoni, senyor Rocamora, però li faria res explicar què és la Reserva Federal dels Estats

Units... per als nostres espectadors, vull dir, perquè jo sí que ho sé què és, clar...

Sr. Rocamora

[Convençut] Bé, doncs la Reserva Federal dels Estats Units són àrees de terreny protegides on estan recollits tots els indis autòctons d'aquell país. Els de la tribu dels Sioux, els Chippewa, els Cheyenne, els Arapaho... bé, són moltes i molt escampades per tota la geografia americana per anomenar-les totes...

Presentador

Ostres... quina sorpresa... jo pensava que això de la Reserva Federal era l'entitat que regulava i protegia el sistema banquer americà... però segueixi, segueixi...

Sr Rocamora

Doncs com li deia, tot va començar quan la Reserva Federal dels Estats Units va baixar el preu del diner d'un 6'5% a un 1%.

Presentador

Però què vol dir, abaixar el preu del diner? Jo creia que els diners sempre tenien el mateix preu... vull dir que una moneda d'un euro, sempre val un euro, no?

Sr. Rocamora

Sí i no. La moneda serà la mateixa. La xifra que hi té inscrita també, però allò que ens permetrà comprar variarà. Per tant, per força el valor de la moneda ha de ser diferent.

Presentador Ostres! I com sabem quin valor tenen els nostres euros?

Sr Rocamora Això és fàcil: avui en dia no en tenen cap...

Presentador Però fa uns anys sí que valien!

Sr Rocamora No ho cregui pas. Fa uns anys us (i perdoni que m'hi inclogui, però és que me'n sento tan orgullós que m'agrada ser-ne partícip), us vam fer creure que els vostres diners tenien un gran valor. Que amb ells podríeu comprar tot allò que vulguéssiu... el que passa és que hi havia un problema en el nostre pla...

Presentador Quin?

Sr Rocamora Que els bancs hi sortien perdent.

Presentador Això mai! Pobre gent, ell que ho fan tot per nosaltres...

Sr Rocamora Doncs era així. Per culpa del canvi de valor del diner, imposat per la Reserva Federal dels Estats Units, amb els Sioux al capdavant, els interessos van baixar i van arribar a ser tan baixos que el benefici que els bancs obtenien era mínim.

Presentador Pobres.

Sr Rocamora Va ser una època molt dura, no es pensi... els banquers van haver de retallar el nombre de majordoms i minyones que tenien, acomiadar

treballadors de les oficines, rebaixar els sous dels que es van quedar, treure'ls la paga doble... i tot i així amb prou feines podien mantenir el seu ritme normal de vida.

Presentador Ostres! Quina llàstima. Però tinc entès que això no va trigar gaire en canviar, no?

Sr Rocamora No. Per sort. Els banquers són persones molt llestes i, sobretot, amb molts recursos. Així és com va nèixer la hipoteca Integradora de 3a Generació.

Presentador La hipoteca Integradora de 3a Generació?
Ostres! Sona molt bé, això!

Sr Rocamora I era una molt bona idea!

Presentador Oh, i de 3a generació! Això vol dir que havia estat provada i millorada, no? que era molt millor que les de 2a generació, oi?

Sr Rocamora Doncs no. Vam començar directament per la tercera generació.

Presentador Perquè ja havien fet proves amb anterioritat i veien que funcionava molt bé?

Sr Rocamora No, perquè ens va agradar el nom.

Presentador És que és un nom molt bonic! Davant del dubte, jo sempre em compraria un aparell de 3a generació, que dóna més confiança... però

digui, digui, en què consistien aquestes hipoteques integradores de 3a generació?

Sr Rocamora

Doncs miri, davant la davallada d'ingressos, causat pel poc valor del diner, els bancs decideixen deixar diners a gent que abans ni tan sols haurien deixat entrar al banc. Donen diners a persones sense ingressos fixes, ni feines, ni propietats, ni béns. Gent de tota mena i de tots colors.

Presentador

De tots colors també?

Sr Rocamora

Sí: vam donar diners a tots. És a dir, vam "integrar" a tots els individus, fins i tot als immigrants sense recursos... és a dir, als ciutadans del 3r món...

Presentador

Ah, per això el tema de la 3a generació!

Sr Rocamora

Exacte. Si aquesta hipoteca la féssim avui en dia l'anomenaríem hipoteca Integradora Emergent.

Presentador

Vostès els economistes tenen un do amb la paraula!

Sr Rocamora

Sí, gràcies, és que llegim llibres en la intimitat.

Presentador

Però escolti, els bancs per què els deixaven diners a aquests individus, si no tenien res?

Sr Rocamora

Perquè els podien cobrar un interès molt més elevat i així maximitzar els beneficis.

Presentador Això té molt de sentit, però... no tenien por de perdre els diners? Miri que jo una vegada vaig deixar 5 euros a un pobre que demanava pel carrer i mai no me'ls ha tornat!

Sr Rocamora Aquest és el seu error! Vostè va deixar diners, però el banc no!

Presentador Com que no? Ara sí que no l'entenc.

Sr Rocamora El banc no deixa diners a la gent, el banc fa creure que deixa diners a la gent, però en realitat la gent no veu ni un duro. Al contrari, hi perden diners.

Presentador Com diu?

Sr Rocamora Sí, la gent va al banc amb l'esperança de rebre diners i n'acaba sortint havent firmat un document pel qual accepta retornar uns interessos altíssims per uns diners que no existeixen...

Presentador Que no existeixen?

Sr Rocamora No. Què es pensa, que estan a les caixes fortes del banc? Va, home, no siguem tan ingenus. En els bancs no hi ha diners. Només calderilla. Res prou gran com per comprar una casa.

Presentador No ho entenc. Però llavors com vaig comprar la casa jo si no era amb diners?

Sr Rocamora Que els va veure, aquests diners?

Presentador No.

Sr Rocamora Però sí que va firmar els fulls de la hipoteca pels quals vostè acceptava pagar uns interessos per una quantitat X de diners que vostè ni ha vist ni veurà mai perquè no existeixen.

Presentador Però què vol dir? Que el banc m'ha robat?

Sr Rocamora No. I ara! Els bancs això no ho han fet ni ho faran mai! A veure, vostè té la seva casa, no? Doncs aquí ningú ha robat res a ningú. No llancem falses acusacions. Vostè va acceptar les condicions que li va dir el banc, si algú és culpable de res, és vostè.

Presentador Doncs sí que me'n sento una mica, sí... precisament fa uns dies que no puc dormir per culpa del remordiment.

Sr Rocamora I amb raó!

Presentador Però hi ha una cosa que no em quadra... aquestes hipoteques Integrals de...

Sr Rocamora Integradores.

Presentador Això, Integradorees, aquestes hipoteques Integradores de 3a generació que vostè diu... el benefici que n'extreuen els bancs es basa en el fet que els deutors paguin els interessos, no?

Sr Rocamora Exactament.

Presentador Però si aquesta gent no té ni feina ni res, que no són més que uns pelacanyes que amb prou feines arriben a finals de mes... no pot ser que deixin de pagar els seus deutes i posar en risc al banc?

Sr Rocamora Exacte. El perill hi era.

Presentador I tot i així els bancs se la van jugar... perdoni la meva ignorància però no sembla gaire propi d'ells això de jugar al pòker... sembla que els agrada més fer de banca...

Sr Rocamora És que no se la jugaven pas! Els assessors havien generat una quantitat inimaginable d'estudis, anàlisis, dossiers, recerques, gràfiques, comparatives, càlculs decimals i tot apuntava cap al mateix lloc: les hipoteques Integradores de 3a generació.

Presentador Ostres, sap que cada vegada que diu aquest nom m'agrada més i més?

Sr Rocamora Quin nom? Hipoteques integradores de 3a generació?

Presentador Exacte! Oh, quin nom! Però... recorda per quins motius tots aquest estudis recomenaven aquestes hipoteques Integradores de 3a generació?

Sr Rocamora Miri, perquè ho entengui ha de tenir en compte dos factors importants d'aquella època: per una banda, el boom immobiliari.

Presentador Que hi va haver una explosió? Ostres, doncs jo no la vaig pas sentir... però que hi va prendre mal gaire gent?

Sr Rocamora No, home, no. No va ser una explosió real, va ser una explosió figurada, un increment exagerat de la immobiliària.

Presentador Ah! D'això sí que n'havia sentit a parlar. Era tot allò que a cada cantonada en trobaves una, d'immobiliària, no?

Sr Rocamora Bé, sí...

Presentador Jo, com que no sóc massa observador no m'hi vaig fixar de bon principi, va ser la meva dona que ella per aquestes coses, sempre té els ulls ben oberts i les orelles a punt.

Sr Rocamora Sí, les dones ja les acostumen a fer aquestes coses...

Presentador Em va dir que estaven tancant totes les botigues del poble i que en comptes hi posaven immobiliàries.

Sr Rocamora I que no hauria fet el mateix, vostè?

Presentador Què vol dir?

Sr Rocamora Venent robeta en una botiga de poble quan es podria fer? 100, 1000 euros al dia?

Presentador I menys i tot!

Sr Rocamora Doncs venent pisos en podia fer 10.000€.

Presentador Ostres! I ara creu que ja faig tard per obrir una immobiliària?

Sr Rocamora Sí... per desgràcia... ja s'ha passat la bona època...

Presentador Ostres quina llàstima... però, perdoni, que l'he interromput... havia dit que hi havia un altre factor que va propiciar aquestes hipoteques integradores de 3a generació...

Sr Rocamora Doncs sí, a part del boom immobiliari també hi havia un altre factor més important que deriva d'aquest primer: la distinció entre el que anomenem hipoteques subprime i hipoteques prime.

Presentador Ostres, no ho havia sentit mai això, expliqui-ho, expliqui-ho.

Sr Rocamora Doncs miri, les hipoteques subprime són les hipoteques que en podríem anomenar, així per entendre'ns, la dels pobres poca-penes que no tenen on caure morts.

Presentador Les hipoteques dels pobres poca-penes que no tenen on caure morts?

Sr Rocamora Sí. Aquelles que et concedeixen molt més que el valor real de la casa.

Presentador Però... a qui li interessaria una cosa així?

Sr Rocamora Als pobres poca-penes que no tenen on caure morts. D'aquí ve el nom.

Presentador Ah! Doncs està molt ben trobat, felicitats!

Sr Rocamora Sí, no és per posar-me medalles, però aquest nom el vaig proposar jo.

Presentador Doncs el felicito. Sí, senyor. I en què consisteixen aquestes hipoteques dels pobres poca-penes que no tenen on caure morts?

Sr Rocamora Són unes hipoteques pensades, per exemple, per tots aquells que no tenen diners per a comprar una casa en condicions i es veuen forçats a comprar una casa vella a la qual hi han de fer obres.

Presentador Sí, jo en conec un parell d'aquests...

Sr Rocamora Però també per aquells que volen diners extres per poder amoblar la casa.

Presentador És que la gent ho vol tot avui en dia! On hem arribat!

Sr Rocamora I també és una hipoteca per aquells que decideixen que ja posats a endeutar-se, demanen una mica més per comprar un cotxe, o per anar de vacances...

Presentador És que anar de vacances és molt important.

Sr Rocamora Exacte! Convé tenir diners per tot i les hipoteques subprime ho concedien.

Presentador Com un somni fet realitat!

Sr Rocamora El somni americà a la catalana, ni més ni menys.

Presentador Ostres! N'és conscient que els banquers són com una mena de... i permeti'm la comparació, Messies baixats del cel que ens venen a concedir la terra promesa?

Sr Rocamora Sí, ja m'ho havien dit altres vegades...

Presentador Se n'adona que gràcies a aquestes hipoteques tothom va poder accedir a una meravellosa vivenda de 25m² i que van poder tornar els diners deixats còmodament durant 40 anys?

Sr Rocamora Sí, eren unes hipoteques molt bones!

Presentador I tant! Boníssimes... està bé... aquestes ja les entenc, però quines són les altres hipoteques?

Sr Rocamora Les Prime.

Presentador Això, les Prime! Quines són aquestes? segur que no són tan bones com les altres.

Sr Rocamora Són les hipoteques que estan per sota del valor de la casa.

Presentador Ah, les que t'obliguen a haver treballat un munt d'anys i tenir un racó abans de poder comprar la casa, oi?

Sr Rocamora Sí.

Presentador Ho veu, aquestes no m'agraden tant.

Sr Rocamora Ni a vostè ni als milers de persones que van contractar unes hipoteques subprime.

Presentador És que són molt millors. Estan molt més ben fetes, fan més bona olor, el seu nom és molt més bonic i ben sonant... no m'estranya que tinguin èxit.

Sr Rocamora Sí. Tant que van estar a punt de morir pel seu propi èxit!

Presentador De debò que es pot morir d'això? Jo havia sentit de gent que es moria per un constipat,

Sr Rocamora Un germà meu va morir d'una pneumònia...

Presentador Miri, jo també en coneixia un que va morir de pneumònia...

Sr Rocamora Que n'és de petit el món!

Presentador Ja ho pot ben dir, ja... però ens estava explicant com es fa això de morir d'èxit...

Sr Rocamora Veurà, la gent començà a demanar tantes hipoteques que el banc es quedà sense diners.

Presentador Però, escolti, que no havíem quedat que el banc no tenia diners?

Sr Rocamora I no en té, però en mou. I aquí hi havia el problema: que es necessitaven més diners dels que hi havia disponibles per moure entre els bancs del país... per sort, però, l'economia global va permetre que els bancs demanessin diners a bancs d'altres països...

Presentador Visca la globalització! Perdó, perdó... continuï.

Sr Rocamora Però això tampoc va acabar de ser una bona solució perquè tard o d'hora els diners del món s'acabarien i això s'havia d'evitar fos com fos... per això els bancs s'inventaren la Titularització.

Presentador Ostres! Que bé que sona això també! On es pot comprar? Ho trobaré al supermercat? Jo també en vull un!

Sr Rocamora I com vostè mig món!

Presentador Però en què consisteix això de la Titularització?

Sr Rocamora Doncs és molt senzill. I, per això mateix, brillant.

Presentador Òbviament.

Sr Rocamora Miri, el banc posa un grapat d'hipoteques en un sol paquet, barrejant hipoteques bones i hipoteques dolentes que ja donen per perdudes i que no esperen cobrar mai i llavors ho emboliquen tot ben bonic i ho posen a l'aparador sota l'etiqueta de Mortgage Backed

Securities, que les etiquetes en anglès sempre donen més prestigi...

Presentador Oi tant! Quin nom més digne: Mortgage Backed Securities... això de “securities” a mi em dóna molta seguretat. Seguretat i confiança.

Sr Rocamora Exacte.

Presentador Backed també sona d'allò més bé! Backed, backed... Bac de Roda... Johann Sebastian Bach... molt ben trobat, sí senyor i... quina era l'altra paraula?

Sr Rocamora Mortgage.

Presentador Mor... gage... mor... mort, morir-se... veu, aquesta ja no m'agrada tant!

Sr Rocamora A mi tampoc, però és que mortgage és una paraula anglesa i ens interessava el mercat internacional.

Presentador Oi tant que sí! I sap què vol dir això de mortgage?

Sr Rocamora Doncs ara que ho diu... no m'havia plantejat mai què volia dir... és que nosaltres ens aprenem el nom sencer, sap? Mortgage Backed Securities...

Presentador Ai, que bé que sona així tot junt!

Sr Rocamora Per això mateix aquests paquets es van vendre ràpidament i així els bancs van tornar a

disposar de diners una altra vegada per poder continuar oferint hipoteques.

Presentador Visca! Vull dir... ostres, quina bona pensada. Però ja sé que és molt temptador i que el nom és molt llaminer, però, aquells que compren els paquets, tenen algun altre motiu més enllà del purament estètic?

Sr Rocamora Oi tant! Ells estan comprant uns deutes al banc i, per tant, si el sistema funciona, si tot va com ha d'anar i els deutors tornen els diners del seu deute afegint-hi els corresponents interessos (a veure si es pensaran que la gent del banc treballarà de franc!), doncs si fan això tothom hi surt guanyant: aquells que han comprat els deutes que n'obtenen els interessos com a benefici i els bancs, que ja no han d'arrossegar hipoteques que saben que no recuperaran.

Presentador I els que han demanat la hipoteca?

Sr Rocamora Què els passa?

Presentador Hi surten també guanyant, ells?

Sr Rocamora Ah, no ho sé. No importa: en el pitjor dels casos, seria un dany colateral.

Presentador Un accident sense importància...

Sr Rocamora Un petit defecte d'un pla genial... a més a més, si els bancs van bé, l'economia del país també anirà bé i llavors ells també podran anar bé.

Presentador Vol dir pagant la hipoteca cada mes...

Sr Rocamora Exacte. El problema és que les coses es van torçar...

Presentador La gent és molt egoista! Què els costava tornar les seves hipoteques mica en mica en còmodes terminis?

Sr Rocamora Això mateix. Però va arribar un punt que els que tenien una hipoteca integradora de 3a generació... van dir que no podien pagar més la seva hipoteca... ells donaven la culpa al fet que els interessos del banc havien pujat, però la culpa era seva perquè no tenien feina. I llavors molts van intentar vendre's la casa però ja ningú comprava cases perquè ningú se les podria permetre i, clar, les cases van perdre valor i els integrats de 3a generació que aconseguien vendre-se-les, després de rebaixar-ne el seu preu, s'adonaven que amb el que n'havien tret no en tenien prou per tornar les hipoteques demanades als bancs i llavors el banc va començar a no donar més hipoteques integradores de 3a generació i això va provocar

que moltes sub empreses nascudes arran de les hipoteques van haver de tancar i hi va haver més gent sense feina i es va escampar la sensació de pànic i els polítics deien que no hi havia crisi, però com que ningú se'ls creu, doncs encara van tenir més por i van començar a deixar de comprar i les botigues se'n ressentiren i no hi havia tan moviment de diners i els bancs es van veure forçats a vendre les seves accions per poder seguir endavant i aquella mestressa de casa que seguia la borsa veient com tot queia en picat s'espantà i va córrer a vendre's les seves accions d'una petita empresa de comunicacions els empresaris de la qual aquell dia no van anar a comprar a la carnisseria perquè era massa cara i en comptes van comprar carn congelada al Dia i a la carnissera se li va fer malbé la carn i la va haver de llençar i com que aquell dia no havia fet caixa, a la nit no va anar a sopar amb aquell veí tan atractiu que feia dies que la buscava i els del restaurant es van trobar que aquell dia havien tingut molt poca clientela i van decidir comprar menys productes al Gros Mercat i els directius del Gros Mercat, veient que no tenien

tantes comandes, acomiadaren a tres treballadors que l'endemà mateix van anar a l'INEM i es van trobar una cua kilomètrica perquè resulta que ells no eren els únics que s'havien quedat sense feina i havien recorregut a les ajudes del govern per a poder seguir endavant i el govern veient-se desbordat per la quantitat de gent que demana i que no produeix, demana ajudes a governs estrangers incrementant el deute nacional però com que tampoc tornen els diners que demanen, els països que han deixat els diners han de demanar diners a uns altres fins que arriba un punt que ningú té diners i tothom deu diners a tothom! ... i així és com s'enfonsa una economia moderna.

Presentador Ostres... i com ho hem de fer per tornar-la a aixecar?

Sr Rocamora Aquesta és una pregunta que no és del nostre departament.

Presentador Bé, doncs moltes gràcies, senyor Rocamora.

Sr Rocamora A vostès...

Música final.

Teló